

DUMITRU SOLOMON

# DIRECTORUL ȘI PROGRAMUL SĂU

## 1. Purtător de adrese ori purtător de idei?

Poate s-a înțeles, iar dacă nu s-a înțeles, poate se va înțelege, în sfârșit, că directorul de teatru nu e un simplu gestionar sau administrator, al cărui rost nu este altul decât acela de a-i întâmpina pe invitați la premieră, a avea grijă de buna folosire a sălii (sălilor), a supraveghea disciplina repetițiilor și a face angajări sau concedieri. El nu se rezumă să preia și să predea gestiunea, nici nu este un abil emițător de adrese către diverse organisme pentru a obține subvenții, sponsorizări, aprobări, materiale, piese, regizori, actori, stofă, chereștea și cuie.

Directorul de teatru, în accepția modernă, managerială a termenului, este autorul și purtătorul unui program complex, al unui mod și al unui stil de conducere. El este nu numai rezultatul unei cauze, dar și rezultatul unui scop. Avem puțini directori de teatru care să patroneze un program, și nu pur și simplu o clădire și niște salariați. Acești directori trebuie lăsați să-și facă programul pe care și l-au propus și pentru care au fost numiți, trebuie lăsați să transforme abstracțiunile proiectelor lor în repertorii și spectacole concrete, și nu schimbați în fiecare an, nu ținându-li-se deasupra capului sabia lui Damocles, nu arătându-li-se permanent pisica. Or, un program directorial, care implică structura unui repertoriu, structurarea unei trupe și punerea în fapt a unui gând managerial, nu poate fi epuizat într-o stagiune sau două. El are nevoie de timp, spațiu și liniște.

## 2. Cu cine votează directorul

Cred că nu are absolut nici o importanță dacă un director de teatru votează cu un partid sau altul, este membru al unui partid sau altuia, simpatizează cu o doctrină și nu cu alta. El are programul său și nicidecum al partidului din care face parte sau pe care-l votează. Nimeni nu mă va convinge că Alexandru Dabija trebuia schimbat de la conducerea Teatrului Odeon numai fiindcă simpatizează cu Opoziția, iar Virgil Ogășanu trebuia schimbat de la conducerea Teatrului

„Bulandra“ numai fiindcă face parte din partidul de guvernământ. Amândoi au avut rezultate remarcabile în activitatea managerială și, ca atare, trebuiau lăsați să-și dezvolte programul, să-și consolideze rezultatele. Criteriul politic nu are ce căuta aici, cum nu are ce căuta în conducerea unei întreprinderi care produce bunuri materiale. Nu este destul de grăitor efectul dezastruos pe care l-a avut, pentru economia și pentru cultura țării, impunerea de către comuniști a criteriului politic – de fapt a apartenenței, obedienței, servilității – în dirijarea întreprinderilor și instituțiilor noastre? Repetăm eroarea? Perpetuăm sistemul?

## 3. Un fel de terorism sindical

Și mai e ceva. Alături de grila politică, în stabilirea unui director de teatru funcționează contraproductiv și o grilă sindicală: un director nu este bun dacă nu e acceptat de către toți salariații. Din păcate, nu rareori punctul de vedere al unora dintre salariați intră în perfectă contradicție cu interesele teatrului. Unii ar vrea o viață mai comodă. Alții, mai puțin înzestrați profesional, ar vrea să fie distribuiți în toate spectacolele. În sfârșit, alții ar dori să moară capra vecinului. Un director atent la astfel de „revendicări“ are mai multe șanse de a cuceri inimile sindicaliştilor. Dar e bine oare pentru teatru?

Sindicalismul ia uneori forme de-a dreptul hilare. Am aflat că directorul Teatrului Național din Craiova, Emil Boroghină, un excelent manager, care a reușit să poarte trupa craioveană în mod triumfal pe toate continentele (firește, datorită spectacolelor excepționale ale lui Silviu Purcărete, invitat tot de directorul Boroghină să lucreze la Craiova), este azi contestat de unii actori, care – ce să vezi? – s-au săturat să tot cutreiere lumea și vor să mai stea și pe la gospodăriile proprii. Înțeleg dorința lor de a juca și în fața spectatorilor craioveni – mi se pare o dorință profund legitimă –, dar ce vină are Emil Boroghină dacă teatrul craiovean e mereu chemat în lume? Sunt convins că Boroghină știe să acopere necesitățile artistice interne, la fel de bine cum le acoperă și pe cele internaționale. Așa că nu te apuci să-l schimbi numai fiindcă se descurcă admirabil la export!

Directorii buni, puțini câți sunt, trebuie, cred eu, menținuți în post și exploatați la sânge, spre binele teatrelor, până la epuizarea programului lor sau până la epuizarea lor fizică. Altminteri, nu se vor putea face lucruri temeinice. ■



ANTITEZE

desene de Bogdan Constantin

